

Klachtencommissie SCEN - Jaarverslag 2023

De Klachtencommissie SCEN (hierna ook aangeduid als "de commissie") beoogt een bijdrage te leveren aan de bevordering en borging van de kwaliteit van het handelen van de SCEN-arts. Klachten over SCEN-artsen kunnen worden ingediend door artsen die de hulp hebben ingeroepen van een SCEN-arts, de SCEN-groep van de betreffende arts, rechtstreeks belanghebbenden (patiënten, naasten van de patiënt etc.), de Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd en de Commissie Opleiding en Registratie SCEN.

INGEDIENDE KLACHTEN EN UITGESPROKEN OORDELEN

In dit jaarverslag wordt het aantal ontvangen klachten onderscheiden van het aantal uitgesproken oordelen. Niet alle klachten leiden tot een oordeel en soms zijn oordelen uitgesproken over klachten die in het jaar ervoor al werden ingediend. Het streven is de oordelen van de commissie te bespreken in het jaarverslag van het jaar waarin ze werden uitgesproken en niet van het jaar waarin de klacht werd ingediend. Waar dit tot herhaling leidt van het jaarverslag van 2022, is dit aangegeven. Ter verduidelijking zijn de klachten die zijn ingediend in 2023 of waarover in 2023 een oordeel is uitgesproken, in een tabel weergegeven:

	Ontvangen	Ingetrokken	Gesprek	Zitting	Nummer	Uitspraak
1	23-09-2022	-	-	16-03-2023	2023-02	09-05- 2023
2	13-10-2022	-	-	22-12-2022	2023-01	20-01- 2023
3	30-12-2022	-	-	06-04-2023	2023-03	06-06- 2023
4	14-09- 2023	02-11-2023	-	-	-	-
5	17-10- 2023	-	20-12-2023	-	-	-

TWEE KLACHTEN INGEDIEND

De commissie SCEN heeft in 2023 twee klachten ontvangen. Deze aantallen liggen binnen de reeds jaren bestaande bandbreedte (van 0 tot 6). Beide klachten hebben niet tot een zitting, noch tot een uitspraak geleid.

Klacht van september: door de klager ingetrokken.¹

Klacht van oktober: voor het eerst door middel van een gesprek onder leiding van een bemiddelaar afgehandeld.

¹ De indiener van de klacht van september vroeg bij het intrekken ervan waarom SCEN-artsen tot op hoge leeftijd werkzaam kunnen zijn. Deze vraag is doorgeleid naar de Commissie Opleiding en Registratie SCEN-arts (CORS) met de aantallen: in oktober 2023 waren er 18 SCEN-artsen van 75 jaar of ouder. Zeventig jaar of ouder waren 128 SCEN-artsen. En 218 SCEN-artsen hadden de pensioengerechtigde leeftijd van 68 jaar of ouder. De CORS ziet geen reden om beleid ten aanzien van registratie en herregistratie aan te passen. De regel van RGS+5 jaar bepaalt dat artsen niet langer dan 5 jaar na het verlopen van hun RGS-registratie SCEN-arts mogen zijn. Een arts die na zijn pensioen wil werken als SCEN-arts is door het RGS-registratievereiste aan kwaliteitseisen gebonden. Daarnaast zijn er kwaliteitseisen verbonden aan de registratie als SCEN-arts, zoals een bepaald aantal bezochte SCEN-groep bijeenkomsten en uitgevoerde consultaties.

DRIE OORDELEN UITGESPROKEN

In 2023 heeft de commissie drie maal een oordeel uitgesproken over klachten die in 2022 waren binnengekomen.

Oordeel 2023-01 (besproken als de 'vierde klacht' in Jaarverslag 2022)

Dit betreft een klacht die is ingediend door de echtgenote van de inmiddels overleden patiënt. Centraal in deze zaak staat het handelen van de SCEN-arts voorafgaand, tijdens en na het SCEN-consult op 30 maart 2022. Klaagster is van mening dat bij de SCEN-arts sprake was van (een schijn van) vooringenomenheid, dat de SCEN-arts haar en haar echtgenoot onheus heeft bejegend en dat hij de KNMG-richtlijn Goede steun en consultatie bij euthanasie (2012) niet heeft gevolgd. De commissie verklaart de klacht op alle onderdelen ongegrond.

Leerpunten, gepubliceerd in de SCEN-nieuwsbrief van maart 2023:

- Heldere communicatie tussen de SCEN-arts en de consultvragend arts en de patiënt en diens naasten is van groot belang. Zo moet een SCEN-arts de patiënt en diens naasten uitleggen wat het doel van het SCEN-consult is.
- Als (de communicatie tijdens) een SCEN-consult niet naar verwachting of zelfs stroef verloopt, wordt van een SCEN-arts verwacht dat hij of zij de moeizame situatie bespreekbaar maakt, of op een andere manier probeert toch in gesprek te komen met de patiënt. In het uiterste geval kan een SCEN-arts kiezen om na een onbevredigend verlopen consult het verzoek om een SCEN-consultatie aan de consultvragend arts terug te geven.

Oordeel 2023-02

Deze klacht² is ingediend door de echtgenoot van de inmiddels overleden patiënte. De klacht houdt in dat klager de manier van omgang van de SCEN-arts niet gepast vond. Zo vond hij dat de SCEN-arts hem ten onterechte niet bij het SCEN-consult en het advies heeft betrokken. De SCEN-arts heeft tijdens de zitting erkend dat ze in de communicatie met de echtgenoot is tekortgeschoten. De commissie oordeelt dat de klachten deels gegrond zijn en legt een waarschuwing op.

Oordeel 2023-03

Deze klacht³ is ingediend door de dochter van de inmiddels overleden patiënte. Centraal in deze zaak staat het handelen van de SCEN-arts tijdens het SCEN-consult dat hij op 25 november 2022 bij klaagsters moeder heeft afgelegd. Klaagster verwijt de SCEN-arts dat hij diverse ongepaste opmerkingen heeft gemaakt gedurende het SCEN-consult. Klaagster is van mening dat een SCEN-arts dergelijke dingen niet hoort te zeggen en wil voorkomen dat andere patiënten met dergelijke ongepaste opmerkingen worden geconfronteerd. Ook vindt zij de opmerkingen van de SCEN-arts ongepast in de richting van de huisarts die haar moeder zo goed heeft bijgestaan tijdens haar ziekteperiode en de euthanasieprocedure. De commissie verklaart de klacht gegrond maar legt hiervoor geen maatregel op. Zij acht een maatregel in dit geval vanwege de toetsbare opstelling van de SCEN-arts, die oprecht spijt heeft betuigd, niet passend en niet nodig.

² besproken als de 'derde klacht' in Jaarverslag 2022

³ niet besproken in Jaarverslag 2022

OPENBAARMAKING OORDELEN

Oordelen van de Klachtencommissie worden openbaar gemaakt via de website van SCEN en soms ook via de nieuwsbrief onder de aandacht gebracht. Ook de oordelen van 2023 zijn hier gepubliceerd. Eén van de oordelen uit 2023 is via de nieuwsbrief gedeeld met de SCEN-groepen. In de zomer van 2023 zijn de drie oordelen uit 2023 ter bespreking aan de regiogroepen toegestuurd. Op deze wijze kunnen de uitspraken van de commissie een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het handelen van de SCEN-arts. Hierop zijn de reacties gekomen van drie regio's.

Oordeel 2023-02 is ook gepubliceerd in [Medisch Contact 7 september 2023 nr. 36](#)

OVERIGE ACTIVITEITEN EN ONTWIKKELINGEN**Nieuwe richtlijn**

In september is met input van de commissie- de herziene richtlijn voor SCEN-artsen gepubliceerd. Deze richtlijn beschrijft het professioneel handelen van SCEN-artsen en kan ook duidelijkheid bieden aan artsen die zich tot de SCEN-arts wenden en aan patiënten. Ook biedt de richtlijn een toetsingskader voor de commissie.

Beroepsmogelijkheid

Het federatiebestuur van de KNMG kreeg de vraag voorgelegd of er een hoger beroep ingesteld moet worden voor oordelen van de Klachtencommissie van SCEN. Een SCEN-arts verzocht naar aanleiding van een oordeel van de commissie om aanpassing van de procedure. Het federatiebestuur heeft op 21 september 2023 besloten dat het gelet op de zorgvuldigheid een beroepsmogelijkheid wil creëren voor toekomstige casuïstiek. Het Federatiebestuur heeft gevraagd om dit breder te trekken en te kijken of dit ook voor andere klachtprocedures binnen de KNMG zou moeten gelden. In 2024 wordt dit verder uitgewerkt.

DE COMMISSIE

De commissie bestaat uit ten minste vijf SCEN-artsen en twee vertegenwoordigers van het patiëntenperspectief. Daarnaast zijn er een voorzitter en eventueel een vicevoorzitter, die beiden jurist zijn. Ter behandeling van een klacht wordt steeds een behandelend kamer geformeerd, bestaande uit een voorzitter-jurist, drie SCEN-artsen en een vertegenwoordiger van het patiëntenperspectief. De commissie wordt bijgestaan door een secretaris, medewerker van de KNMG, die geen deel uitmaakt van de commissie.

Samenstelling Klachtencommissie SCENVoorzitter

mr. L. (Lenore) Beij (sinds september 2022)

SCEN-artsen

Drs. M. (Maarten) van Bergeijk, huisarts te Hengelo

Drs. T.W. (Trea) Broersma, psychiater te Groningen

Drs. J.P.H.M. (Jacques) Creemers, longarts te Eindhoven

Drs. B.J.P. (Bellina) Vis-Janssens de VAREBEKE, specialist ouderengeneeskunde te Berkenwoude

Drs. J. (Josje) Mulder, huisarts niet praktiserend te Renswoude (per juli 2022)

Drs. Y. (IJsbrand) Sorgedragers, huisarts niet praktiserend te Sneek (per juli 2022)

Twee nieuwe artsen zijn voor de commissie geworven:

Drs. M.D. (Marian) Klein Leugemors, huisarts n.p. te Apeldoorn (per maart 2024)

Drs. M.M.B. (Monique) Tucker, internist-oncoloog te Bilthoven (per maart 2024)

Patiëntenperspectief

Prof. Mr. Dr. D.P. (Dick) Engberts, ethicus en jurist, emeritus hoogleraar normatieve aspecten van de geneeskunde, Universiteit Leiden, LUMC

Mevrouw B.B. (Birgitte) van den Heuvel, zelfstandig MfN Registermediator, projectleider in gezondheidszorg en domeinoverstijgende samenwerkingen (per januari 2023)

Secretaris

Mr. C.M. (Katrien) Zetsma, adviseur gezondheidsrecht KNMG

De commissie wordt ondersteund door het bureau van de KNMG te Utrecht.

Vergaderingen

De commissie vergadert minimaal eenmaal per jaar. Een belangrijk agendapunt is het bespreken van de oordelen, maar ook van het verloop van de zittingen in de afgelopen periode. In 2023 is de commissie naast de zittingen in oktober bijeen gekomen om te spreken over de procedure van een bemiddelend gesprek en over de reacties van de regiogroepen op toegezonden oordelen. In november volgde de commissie een workshop Geweldloos communiceren. Twee nieuwe SCEN-arts leden werden verwelkomd.

BEREIKBAARHEID

KNMG

Klachtencommissie SCEN

Postbus 20051

3502 LB Utrecht

Tel. 088 - 440 42 28

Mail scen@fed.knmg.nl